

JENNISSEN, Emile, Waals advocaat, publicist, politicus (Luik 11 november 1882 - Luik 5 juni 1949).

Jennissen studeerde rechten aan de universiteit van Luik. Hij was liberaal gemeenteraadslid (1926-'32) en schepen van Luik; van 1922 tot '39 was hij kamerlid en van 21 januari tot 22 februari 1939 minister van volksgezondheid.

Begin 1911 publiceerde Jennissen een brochure: *Wallons-Flamands. Pour la séparation politique et administrative* (Luik, 43 pp.) Naar aanleiding hiervan ontspoon zich van 8 februari tot 9 maart een correspondentie tussen de schrijver en Pol de Mont. Zij werd later uitgegeven onder de titel *Séparation administrative*, eerst in het maandblad *De Vlaamsche Hoogeschool* en in 1912 afzonderlijk (Gent, 55 pp.). Pol de Mont was tegen elke scheiding en tegen elk Vlaams-Waals antagonisme. Op het 32ste Nederlands congres te Antwerpen (26 augustus 1912) verklaarde hij dat geen enkele Vlaming zich aangesloten had bij de voorstellen van Jennissen. Na afwijzing van zijn voorgestelde oplossingen, nl. veralgemeende tweetaligheid en „le français, langue de cohésion nationale” (d.i. tweetaligheid van Vlaanderen) besloot Jennissen tot de noodzaak van een federale reorganisatie. Een „autonoom” Vlaanderen en een „autonoom” Wallonië zouden een sterker België maken. In 1912 verscheen een tweede brochure, met een zeer korte schets van een federalistisch regime.

Jennissen trad vooral op de voorgrond in de Waalse Beweging, sedert het Waals congres van 1912 te Luik. Verslaggever Julien Delaite verdedigde er „la séparation administrative” en het aan hun lot overlaten van de weinig talrijke „Flamands francisants”. Er was tegenstand, maar uiteindelijk won deze opvatting het, o.a. door toedoen van Jules Destrée en Jennissen. Gedurende de oorlog 1914-'18 verdedigde Jennissen het federalisme in l'Opinion Wallonne te Parijs, samen met Raymond Colleye, François Bovesse e.a. In 1927 diende hij als kamerlid een wetsvoorstel in om sommige gemeenten aan de taalgrens toe te staan hun aanhechting te vragen bij een naburige provincie of een naburig arrondissement. Op het eerstvolgend groot Waals congres te Luik in 1930, georganiseerd door La Concentration Wallonne, was Jennissen een van de drie aanwezige parlementairen, evenals op het congres van 1934 te Luik. Het congres van 1930 stelde een commissie samen waarin tien Waalse leiders zetelden. Jennissen was verslaggever van het congres en François van Belle voorzitter. Tegen 1931 werkte deze laatste de hoofdlijnen uit van een

federale grondwet. Op het Waals congres te Luik in 1931, waar werd gepleit voor een federaal België, met twee gewesten, Vlaanderen en Wallonië, en een federaal gebied, Brussel, was Jennissen weer ver-slaggever.

Op 21 januari 1932 achtte de wallingant Jennissen in de Kamer het ontwerp van de taalwet voor bestuurszaken over het geheel genomen aanvaardbaar en juichte de beperking van de tweetaligheid toe. In het vaste comité van de liberale landsraad waarschuwde hij op 21 januari 1934 voor de ernst van de toestand en verzette zich tegen de overheersing van Vlaamsgezinden in de regering, zeker nu F. van Cauwelaert op 10 januari, na de crisis over het probleem van de administratieve amnestie, minister van nijverheid, middenstand en binnenlandse handel was geworden i.p.v. Pouillet. Bij de bespreking van de taalwet voor het leger in de Kamer (30 juli 1938) werd op voorstel van Jennissen met 105 stemmen voor, 25 tegen en 2 onthoudingen de trage bespreking op 9 juni 1937 onderbroken en het ontwerp aan de commissie teruggezonden, waardoor de zaak opnieuw maanden stagneerde. Enkele militanten van La Concentration Wallonne richtten tijdens de oorlog (1940) La Wallonie Libre op, die een commissie in het leven riep waarin alle richtingen vertegenwoordigd waren. Jennissen werd lid van deze commissie, die tot doel had een groot Nationaal Waals Congres voor te bereiden. Dat werd in oktober 1945 te Luik gehouden.

Heel zijn leven bleef Jennissen in groeperingen als l'Assemblée Wallonne (1912-'14) en La Ligue d'Action Wallonne actief.

WERKEN: *Le spectre allemand, Suivi de France et Wallonie* (1906); - *Wallons-Flamands, Pour la séparation politique et administrative* (1911); - *Le mouvement Wallon. Son But. Ses moyens d'action. Ses tendances. Son histoire* (1913); - *Le recrutement régional*, in *Bulletin trimestriel du Comité d'action wallonne de l'arrondissement de Liège*, nr. 1 (april 1923); - *Comprendre. Brève histoire de l'Entre-deux guerres* (1939).

LITERATUUR: J. van Crombrugge, *In memoriam Emile Jennissen*, in *Nouvelle Revue Wallonne*, jg. 1 (1948-'49, p. 253-255); - F. Schreurs, *Les Congrès de Rassemblement Wallon de 1890 à 1959* (1960); - W. Houtman, *Vlaamse en Waalse documenten over Federalisme* (1963); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965); - R. de Nolf, *Federalisme in België als grondwettelijk vraagstuk* (1968); - H.J. Elias, *Vijftienvintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, III-IV (1969).

RIGO DE NOLF